Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 28. aprila 2022 *

„Predhodno odločanje – Nujni postopek predhodnega odločanja – Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Evropski nalog za prijetje – Okvirni sklep 2002/584/PNZ – Člen 23(3) – Zahteva po posredovanju izvršitvenega pravosodnega organa – Člen 6(2) – Policija – Izključitev – Okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva – Pojem – Pravne ovire za predajo – Pravna sredstva, ki jih je vložila zahtevana oseba – Prošnja za mednarodno zaščito – Izključitev – Člen 23(5) – Pretek rokov, določenih za izvedbo predaje – Posledice – Izpustitev na prostost – Obveznost sprejetja potrebnih ukrepov za preprečitev bega“

V zadevi C-804/21 PPU,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Korkein oikeus (vrhovno sodišče, Finska) z odločbo z dne 20. decembra 2021, ki je na Sodišče prispela istega dne, v postopkih v zvezi z izvršitvijo evropskih nalogov za prijetje zoper

C,

CD,

proti

Syyttäjä,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Prechal (poročevalka), predsednica senata, J. Passer, F. Biltgen, N. Wahl, sodniki, in M. L. Arastey Sahún, sodnica,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 2. marca 2022,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za C in CD H. Nevala, asianajaja,

– za finsko vlado H. Leppo, agentka,

* Jezik postopka: finščina.

– za nizozemsko vlado J. Langer, agent,

– za romunsko vlado E. Gane in L.-E. Baţagoi, agentki,

– za Evropsko komisijo S. Grünheid in I. Söderlund, agentki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 10. marca 2022

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 6(2) in člena 23(3) in (5) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24) (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2002/584).

2 Ta predlog je bil vložen v zvezi z izvršitvijo evropskih nalogov za prijetje, ki ju je romunsko sodišče izdalo zoper osebi C in CD, romunska državljana, na Finskem.

Pravni okvir

Okvirni sklep 2002/584

3 V uvodnih izjavah 8 in 9 Okvirnega sklepa 2002/584 je navedeno:

„(8) Odločitve o izvršitvi evropskega naloga za prijetje morajo biti pod zadostnim nadzorom, kar pomeni, da bo pravosodni organ države članice, kjer bodo zahtevano osebo prijeli, moral odločiti o njeni predaji.

(9) Vloga centralnih organov pri izvršitvi evropskega naloga za prijetje mora biti omejena na praktično in administrativno pomoč.“

4 Člen 1 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev evropskega naloga za prijetje in obveznost njegove izvršitve“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.“

5 Člen 6 omenjenega okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev pristojnih pravosodnih organov“, določa:

„1. Odreditveni pravosodni organ je pravosodni organ odreditvene države članice, ki je po pravu te države pristojen za odreditev evropskega naloga za prijetje.

2. Izvršitveni pravosodni organ je pravosodni organ izvršitvene države članice, ki je po pravu te države pristojen za izvršitev evropskega naloga za prijetje.

[…]“

6 Člen 7 istega okvirnega sklepa, naslovljen „Udeležba centralnih organov“, določa:

„1. Vsaka država članica lahko imenuje centralni organ ali, kadar tako določa njen pravni sistem, več centralnih organov za pomoč pristojnim pravosodnim organom.

2. Država članica lahko, kadar je to potrebno zaradi notranje organiziranosti njenega pravosodnega sistema, sklene, da bo(do) njen(i) centralni organ(i) odgovorni za administrativno pošiljanje in prejemanje evropskih nalogov za prijetje in za vso s tem povezano uradno korespondenco.

[…]“

7 Člen 23 Okvirnega sklepa 2002/584, naslovljen „Časovni roki za predajo osebe“, določa:

„1. Zahtevana oseba se preda v najkrajšem možnem času na dan, o katerem se dogovorita pravosodna organa.

2. Oseba se preda najpozneje v 10 dneh po končni odločitvi o izvršitvi evropskega naloga za prijetje.

3. Če predajo zahtevane osebe v časovnem roku iz odstavka 2 preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, se izvršitvena in odreditvena pravosodna organa takoj povežeta med seboj in se dogovorita o novem datumu. V tem primeru se predaja opravi v roku 10 dni po dogovorjenem novem datumu.

4. Predaja se lahko izjemoma začasno preloži iz resnih humanitarnih razlogov, na primer kadar obstaja upravičen razlog za prepričanje, da bo očitno ogrozila življenje ali zdravje zahtevane osebe. Evropski nalog za prijetje se izvrši, kakor hitro ti razlogi prenehajo. Izvršitveni pravosodni organ nemudoma obvesti odreditveni pravosodni organ in se dogovori o novem dnevu predaje. V tem primeru se predaja opravi v roku 10 dni po dogovorjenem novem datumu.

5. Če je po poteku časovnih rokov iz odstavkov 2 do 4 oseba še vedno v priporu, se oseba izpusti.“

Irsko pravo

Zakon o predaji

8 Nacionalne določbe, sprejete za izvajanje Okvirnega sklepa 2002/584, vsebuje laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan Unionin jäsenvaltioiden välillä (1286/2003) (zakon o predaji zaradi storjenih kaznivih dejanj med Republiko Finsko in drugimi državami članicami Evropske unije (1286/2003)) z dne 30. decembra 2003 (v nadaljevanju: zakon o predaji).

9 Členi 11, 19 in 37 zakona o predaji določajo, da je na Finskem izvršitveni pravosodni organ, pristojen za odločanje o predaji in pridržanju osebe, Helsingin käräjäoikeus (prvostopenjsko sodišče v Helsinkih, Finska), na pritožbeni stopnji pa odloča Korkein oikeus (vrhovno sodišče, Finska). V skladu s členom 44 tega zakona je za izvrševanje odločb o predaji pristojen Keskusrikospoliisi (nacionalni urad kriminalistične policije, Finska).

10 V skladu s členom 46(1) tega zakona je oseba, na katero se nanaša evropski nalog za prijetje, predana pristojnim organom države članice, ki je to zahtevala, v najkrajšem možnem času, na dan, o katerem se dogovorita zadevna organa. Vendar je ta oseba predana najpozneje v 10 dneh po tem, ko je odločba o predaji postala pravnomočna.

11 V skladu s členom 46(2) istega zakona se morata pristojna organa, če predajo osebe v roku iz odstavka 1 preprečijo okoliščine, na katere Finska oziroma država članica, ki je podala zahtevo, nimata vpliva, dogovoriti za nov datum predaje. Predaja se opravi v roku 10 dni po dogovorjenem novem datumu.

12 V skladu s členom 48 zakona o predaji je oseba, ki je po poteku rokov iz členov 46 in 47 tega zakona še vedno v priporu, izpuščena.

Zakon o tujcih

13 Nacionalne določbe o azilu vsebuje ulkomaalaislaki (301/2004) (zakon o tujcih (301/2004)) z dne 30. aprila 2004 (v nadaljevanju: zakon o tujcih), ki ustreza določbam Konvencije o statusu beguncev, podpisane v Ženevi 28. julija 1951 (*Recueil des traités des Nations unies*, zvezek 189, str. 150, št. 2545 (1954)), ki je dopolnjena s protokolom o statusu beguncev, sklenjenim 31. januarja 1967 v New Yorku. Določbe zakona o tujcih se uporabljajo za vse tuje državljane, ki prebivajo na Finskem, tudi za državljane Unije.

14 V skladu s členom 40(3) zakona o tujcih ima tujec pravico, da med obravnavanjem svoje prošnje, to je dokler o njej ni pravnomočno odločeno ali dokler ni bila izdana izvršljiva odločba o odstranitvi, prebiva na finskem ozemlju.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

15 Romunski pravosodni organ je zoper osebi C in CD, ki sta romunska državljana, 19. oziroma 27. maja 2015 izdal evropska naloga za prijetje zaradi izvršitve petletnih zapornih kazni in dodatnih kazni treh let (v nadaljevanju skupaj: zadevna evropska naloga za prijetje). Ti kazni sta bili izrečeni zaradi prometa z nevarnimi in posebej nevarnimi prepovedanimi drogami ter članstva v hudodelski združbi.

16 Zoper osebi C in CD sta bila na Švedskem izvedena postopka za izvršitev teh evropskih nalogov za prijetje. Högsta domstolen (vrhovno sodišče, Švedska) je z odločbo z dne 8. aprila 2020 odredilo predajo osebe C romunskim organom, Svea hovrätt (višje sodišče v Stockholmu, Švedska) pa je z odločbo z dne 30. julija 2020 odredilo predajo osebe CD istim organom. Vendar sta osebi C in CD pred izvršitvijo odločb o predaji s Švedske odšli na Finsko.

17 Na Finskem sta bili osebi C in CD 15. decembra 2020 na podlagi zadevnih evropskih nalogov za prijetje prijeti in priprti.

18 Korkein oikeus (vrhovno sodišče) je z odločbama z dne 16. aprila 2021 odredilo njuno predajo romunskim organom. Nacionalni urad kriminalistične policije je na zahtevo romunskih organov določil prvi datum predaje na 7. maj 2021. Zračnega prevoza oseb C in CD v Romunijo zaradi pandemije covida-19 pred tem datumom ni bilo mogoče organizirati.

19 Osebi C in CD sta 3. maja 2021 na Korkein oikeus (vrhovno sodišče) vložili pritožbo. To sodišče je 4. maja 2021 začasno prepovedalo izvršitev odločb o predaji. Navedeno sodišče je 31. maja 2021 pritožbi zavrnilo, zaradi česar je začasna odločba o prepovedi izvršitve omenjenih odločb o predaji prenehala učinkovati.

20 Za drugi datum predaje je bil določen 11. junij 2021. Vendar je bila ta predaja ponovno preložena zaradi neobstoja neposredne letalske povezave z Romunijo in nemožnosti organiziranja zračnega prevoza prek druge države članice v skladu z dogovorjeno časovnico.

21 Osebi C in CD sta pri Helsingin käräjäoikeus (prvostopenjsko sodišče v Helsinkih) in Korkein oikeus (vrhovno sodišče) vložili še več drugih predlogov za odlog izvršitve odločb o predaji. Vsi ti predlogi so bili zavrnjeni ali razglašeni za nedopustne.

22 Tretji datum predaje je bil določen na 17. junij 2021 za osebo CD in 22. junij 2021 za osebo C. Vendar te predaje ponovno ni bilo mogoče opraviti, ker sta osebi C in CD vložili prošnji za mednarodno zaščito na Finskem. Maahanmuuttovirasto (nacionalni urad za priseljevanje, Finska) je z odločbama z dne 12. novembra 2021 ti prošnji zavrnil. Osebi C in CD sta zoper ti odločbi vložili tožbo na hallinto-oikeus (upravno sodišče).

23 Osebi C in CD sta nato pri Helsingin käräjäoikeus (prvostopenjsko sodišče v Helsinkih, Finska) vložili tožbo, s katero sta predlagali, prvič, naj bosta izpuščeni na prostost, ker se je rok za njuno predajo iztekel, in drugič, naj se njuna predaja odloži zaradi njunih prošenj za mednarodno zaščito. Helsingin käräjäoikeus (prvostopenjsko sodišče v Helsinkih) je z odločbama z dne 8. oziroma 29. oktobra 2021 ti tožbi razglasilo za nedopustni.

24 Postopek v glavni stvari se nanaša na pritožbi, ki sta ju osebi C in CD zoper zadnjenavedeni odločbi vložili pri predložitvenem sodišču, Korkein oikeus (vrhovno sodišče). V utemeljitev pritožb osebi C in CD navajata enake razloge kot so tisti, ki jih je Helsingin käräjäoikeus

(prvostopenjsko sodišče v Helsinkih) že zavrnilo. Syyttäjä (državno tožilstvo, Finska) je v odgovoru na pritožbo predlagalo, naj se pripor pritožnic v postopku v glavni stvari ne odpravi in naj se izvršitev njune predaje romunskim organom ne odloži.

25 Predložitveno sodišče je v odločbi z dne 8. decembra 2021, ki vsebuje načelno pravno mnenje, presodilo, da imajo osebe, na katere se nanaša odločba o predaji, pravico, da njihovo zahtevo za odpravo pripora obravnava sodišče. Da bi se izognilo zamudam, je to sodišče sámo začelo postopek v glavni stvari.

26 Predložitveno sodišče se sprašuje o razlagi člena 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584 tako s postopkovnega kot z materialnopravnega vidika.

27 Na prvem mestu, predložitveno sodišče se v zvezi s postopkovnimi vidiki sprašuje o zahtevah, ki izhajajo iz te določbe, kar zadeva presojo obstoja okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva.

28 Iz pojasnil predložitvenega sodišča je razvidno, da nacionalno pravo določa, da je za izvedbo nalog, povezanih s predajo, po pravnomočnosti sodne odločbe o predaji zadolžen nacionalni urad kriminalistične policije. Sodišče v svoji odločbi ne navede datuma predaje; ta se izvrši ob upoštevanju rokov, ki so v zvezi s tem določeni v zakonu o predaji, v skladu z Okvirnim sklepom 2002/584.

29 Predložitveno sodišče navaja, da nacionalni urad kriminalistične policije skrbi za praktično izvršitev odločbe o predaji, zagotavlja povezavo s pristojnimi organi odreditvene države članice in se dogovori o novem datumu predaje, če do nje ne pride v roku desetih dni, kot je bilo to v postopku v glavni stvari.

30 V skladu s sodno prakso predložitvenega sodišča lahko priprta oseba od pristojnega sodišča kadar koli zahteva, naj preuči, ali je njen pripor še vedno upravičen. Sodišče mora ob tem med drugim presoditi, ali je opustitev predaje posledica okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, v smislu člena 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584. Nasprotno pa nacionalni urad kriminalistične policije in drugi organi od pristojnega sodišča ne zahtevajo sistematično, naj se izreče o nadaljevanju pripora.

31 Predložitveno sodišče se tako sprašuje o združljivosti takega nacionalnega postopka s členom 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584 in o posledicah morebitne nezdružljivosti.

32 Na drugem mestu, kar zadeva materialne vidike člena 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584, se predložitveno sodišče sprašuje, ali pojem okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, vključuje pravne ovire, ki temeljijo na nacionalni zakonodaji države članice in katerih učinek je preprečitev predaje v prvotno predvidenem roku.

33 To sodišče navaja, da je Sodišče v sodbi z dne 25. januarja 2017, Vilkas (C-640/15, EU:C:2017:39), razsodilo, da se pojem okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, lahko uporabi v položaju, v katerem se priprta oseba fizično upira, zaradi česar predaja ni mogoča, če izvršitveni in odreditveni pravosodni organ zaradi izjemnih okoliščin tega upiranja nista mogla predvideti in če posledic tega upiranja za predajo kljub skrbnosti teh organov ni bilo mogoče preprečiti.

34 Čeprav je pandemija covida-19 v postopku v glavni stvari otežila praktično izvedbo predaje in spoštovanje rokov, so glavne ovire za to predajo izvirale iz prepovedi izvršitve, ki jo je predložitveno sodišče izreklo za čas obravnave pritožb oseb C in CD, ter njunih prošenj za azil.

V zvezi s tem predložitveno sodišče pojasnjuje, da ima prosilec za azil na podlagi nacionalne zakonodaje pravico, da med obravnavanjem svoje prošnje ali do takrat, ko je sprejeta odločba o njegovem izgonu, ostane na finskem ozemlju.

35 V teh okoliščinah je Korkein oikeus (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali člen 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584 v povezavi s členom 23(5) tega okvirnega sklepa zahteva, da kadar priprta oseba ni bila predana v določenem roku, izvršitveni pravosodni organ iz člena 6(2) tega okvirnega sklepa določi nov datum predaje in preveri obstoj okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, ter upoštevanje pogojev, zahtevanih za pripor, ali pa je z Okvirnim sklepom združljiv tudi postopek, v katerem sodišče te elemente preuči le na predlog strank? Če se šteje, da je za podaljšanje roka potrebno ravnanje pravosodnega organa, ali to, da ni prišlo do posredovanja tega organa, nujno pomeni, da so roki iz Okvirnega sklepa 2002/584 potekli in mora biti torej priprta oseba izpuščena v skladu s členom 23(5) tega okvirnega sklepa?

2. Ali je treba člen 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da pojem okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, vključuje tudi pravne ovire za predajo, ki temeljijo na nacionalni zakonodaji izvršitvene države članice, kot sta začasno zadržanje izvršitve, izrečeno za čas trajanja sodnega postopka, ali pravica prosilca za azil, da ostane v izvršitveni državi do odločitve o svoji prošnji za azil?“

Predlog za uporabo nujnega postopka predhodnega odločanja

36 Predložitveno sodišče je predlagalo, naj se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku iz člena 23a, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in člena 107 Poslovnika Sodišča.

37 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da so pogoji, določeni za uporabo tega postopka, izpolnjeni.

38 Prvič, predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Okvirnega sklepa 2002/584, ki spada na področja iz naslova V tretjega dela Pogodbe DEU, ki se nanaša na območje svobode, varnosti in pravice. Zato je ta predlog lahko predmet nujnega postopka predhodnega odločanja v skladu s členom 23a, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 107(1) Poslovnika.

39 Drugič, v zvezi z merilom nujnosti iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da je to merilo izpolnjeno, če je osebi, na katero se nanaša postopek v glavni stvari, na dan vložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe odvzeta prostost in je njeno nadaljnje pridržanje odvisno od rešitve spora o glavni stvari (glej zlasti sodbi z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 24, in z dne 16. novembra 2021, Governor of Cloverhill Prison in drugi, C-479/21 PPU, EU:C:2021:929, točka 34 in navedena sodna praksa).

40 V zvezi s tem je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da je bila osebama C in CD na dan vložitve tega predloga dejansko odvzeta prostost.

41 Poleg tega se vprašanja za predhodno odločanje nanašajo na razlago člena 23 Okvirnega sklepa 2002/584, katerega odstavek 5 v primeru izteka rokov iz odstavkov od 2 do 4 tega člena določa izpustitev zahtevane osebe na prostost. Tako bi predložitveno sodišče glede na odgovor Sodišča na postavljena vprašanja lahko odredilo izpustitev oseb C in CD na prostost.

42 V teh okoliščinah je drugi senat Sodišča 17. januarja 2022 na predlog sodnika poročevalca in po opredelitvi generalne pravobranilke odločil, da se predlogu predložitvenega sodišča, naj se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku predhodnega odločanja, ugodi.

Vprašanji za predhodno odločanje

Drugo vprašanje

43 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem, ki ga je treba preučiti najprej, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da pojem okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, vključuje pravne ovire za predajo, ki izhajajo iz pravnih sredstev, ki jih je vložila oseba, za katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, in ki temeljijo na pravu izvršitvene države članice, če je končno odločitev o predaji sprejel izvršitveni pravosodni organ v skladu s členom 15(1) tega okvirnega sklepa.

44 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča, ki velja za različna področja prava Unije, izhaja, da je treba pojem višje sile razumeti v smislu okoliščin, ki jih ni povzročil tisti, ki se nanje sklicuje, ter so neobičajne in nepredvidljive, hkrati pa se njihovim posledicam kljub vsej skrbnosti ne bi bilo mogoče izogniti (sodba z dne 25. januarja 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, točka 53 in navedena sodna praksa).

45 Poleg tega je treba pojem okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, v smislu člena 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati ozko, saj ta določba pomeni odstopanje od pravila iz člena 23(2) tega okvirnega sklepa (glej v tem smislu sodbo z dne 25. januarja 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, točka 56).

46 Glede pravnih ovir za predajo, ki izhajajo iz pravnih sredstev, ki jih vloži oseba, na katero se nanaša evropski nalog za prijetje, je treba sicer ugotoviti, da take ovire niso povezane z ravnanjem organov izvršitvene države članice in da se njihovim posledicam, in sicer nemožnosti predaje te osebe v predpisanem roku, kljub vsej skrbnosti ne bi bilo mogoče izogniti.

47 Vendar pa, kot so pravilno opozorile osebi C in CD, romunska vlada in Evropska komisija, tega, da oseba, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, v okviru postopkov, določenih v nacionalnem pravu izvršitvene države članice, uporabi pravna sredstva za izpodbijanje svoje predaje organom odreditvene države članice ali za zadržanje te predaje, ni mogoče šteti za nepredvidljivo okoliščino.

48 Zato take pravne ovire za predajo, ki so posledica pravnih sredstev, ki jih je vložila ta oseba, niso okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, v smislu člena 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584.

49 Iz navedenega izhaja, da ni mogoče šteti, da so roki za predajo iz člena 23 tega okvirnega sklepa zaradi postopkov, ki potekajo v izvršitveni državi članici in ki jih je sprožila oseba, na katero se nanaša evropski nalog za prijetje, prekinjeni, če je končno odločitev o predaji sprejel izvršitveni

pravosodni organ v skladu s členom 15(1) navedenega okvirnega sklepa. Zato so organi izvršitvene države članice načeloma še naprej dolžni to osebo predati organom odreditvene države članice v navedenih rokih.

50 V tej zadnji fazi postopka predaje, ki je urejena s členom 23 tega okvirnega sklepa, je izvršitveni pravosodni organ, ki je takrat hipotetično že izdal končno odločbo o predaji, načeloma že preučil vse pravne elemente.

51 Tako razlago narekuje tudi cilj pospeševanja in poenostavitve pravosodnega sodelovanja med državami članicami, ki se želi doseči z Okvirnim sklepom 2002/584. Namen tega okvirnega sklepa je namreč, da se z uvedbo novega poenostavljenega in učinkovitejšega sistema predaje oseb, ki so obsojene ali osumljene storitve kaznivega dejanja, poenostavi in pospeši pravosodno sodelovanje ter da se tako prispeva k uresničitvi cilja, zastavljenega za Evropsko unijo, da ta postane prostor svobode, varnosti in pravice, pri čemer se opira na visoko stopnjo zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami (glej zlasti sodbi z dne 29. januarja 2013, Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, točka 34, in z dne 17. marca 2021, JR (Nalog za prijetje – Obsodba v tretji državi, članici EGP), C-488/19, EU:C:2021:206, točka 71).

52 V obravnavanem primeru iz nobenega dela spisa, predloženega Sodišču, ni razvidno, da bi se pravna sredstva, ki sta jih vložili osebi C in CD, vsaj posredno nanašala na kršitev temeljne pravice, na katero se ti osebi nista mogli sklicevati pred izvršitvenim pravosodnim organom v postopku, v katerem je bila sprejeta končna odločba o predaji v skladu s členom 15(1) Okvirnega sklepa 2002/584.

53 Natančneje, kar zadeva prošnji za mednarodno zaščito, ki sta ju na Finskem vložili osebi C in CD, je iz stališč, ki sta jih ti osebi predložili, razvidno, da sta ti prošnji v velikem delu temeljili na argumentih v zvezi s pogoji prestajanja kazni zapora v odreditveni državi članici, to je Romuniji, ki so se opirali na upoštevno sodno prakso Sodišča na tem področju, zlasti na sodbe z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru (C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198), z dne 25. julija 2018, Generalstaatsanwaltschaft (Pogoji prestajanja zapora na Madžarskem) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589), in z dne 15. oktobra 2019, Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857). Iz spisa, ki je na voljo Sodišču, pa je razvidno, da sta se osebi C in CD pred izvršitvenim pravosodnim organom sklicevali na te trditve v postopku, ki se je končal s sprejetjem končnih odločb o predaji.

54 Poleg tega, kot je navedla Komisija, edini člen Protokola (št. 24) o azilu za državljane držav članic Evropske unije, ki je priložen Pogodbi DEU, določa, da se glede na raven zaščite temeljnih pravic in temeljnih svoboščin v državah članicah Unije te države med seboj obravnavajo kot varne izvorne države za vse pravne in praktične namene glede azilnih zadev.

55 V tem členu je dodatno navedeno, da se lahko zato vsaka prošnja za azil, ki jo vloži državljan ene od držav članic, v drugi državi članici upošteva ali sprejme v postopek le v štirih taksativno naštetih primerih.

56 Vendar iz nobenega dela spisa, predloženega Sodišču, ni razvidno, da bi položaj oseb C in CD spadal pod enega od teh štirih primerov iz edinega člena tega protokola, v zvezi s katerim predložitveno sodišče Sodišču sicer ni postavilo nobenega vprašanja.

57 Nazadnje, treba je še spomniti, da prošnja za mednarodno zaščito ni eden od razlogov za neizvršitev evropskega naloga za prijetje, ki so našteti v členih 3 in 4 Okvirnega sklepa 2002/584 (glej v tem smislu sodbo z dne 21. oktobra 2010, B., C-306/09, EU:C:2010:626, točke od 43 do 46).

58 Glede na navedeno je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da pojem okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, ne vključuje pravnih ovir za predajo, ki izhajajo iz pravnih sredstev, ki jih je vložila oseba, za katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, in ki temeljijo na pravu izvršitvene države članice, če je končno odločitev o predaji sprejel izvršitveni pravosodni organ v skladu s členom 15(1) tega okvirnega sklepa.

Prvo vprašanje

59 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, prvič, ali je treba člen 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da je zahteva po posredovanju izvršitvenega pravosodnega organa, vsebovana v tej določbi, izpolnjena, če izvršitvena država članica pooblasti policijo, da preveri, ali obstajajo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, in ali so izpolnjeni pogoji, ki se zahtevajo za to, da se lahko oseba, zoper katero je izdan evropski nalog za prijetje, obdrži v priporu, ter da po potrebi določi nov datum za predajo, pri čemer ima ta oseba pravico, da od izvršitvenega pravosodnega organa kadar koli zahteva, naj se izreče o navedenih vprašanjih. To sodišče sprašuje, drugič, ali je treba člen 23(5) tega okvirnega sklepa razlagati tako, da je treba za roke iz odstavkov od 2 do 4 tega člena 23 šteti, da so se iztekli, zaradi česar je treba navedeno osebo izpustiti, če bi se ugotovilo, da zahteva po posredovanju izvršitvenega pravosodnega organa iz člena 23(3) navedenega okvirnega sklepa ni bila izpolnjena.

60 Za primer, da predajo osebe v časovnem roku iz člena 23(2) Okvirnega sklepa 2002/584 preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, iz besedila člena 23(3) tega okvirnega sklepa izhaja, da se morata izvršitveni in odreditveni pravosodni organ takoj povezati med seboj in se dogovoriti o novem datumu.

61 Sodišče je že pojasnilo, da se pojem „izvršitveni pravosodni organ“ v smislu člena 6(2) Okvirnega sklepa 2002/584, tako kot pojem „odreditveni pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) tega okvirnega sklepa, nanaša bodisi na sodnika ali sodišče bodisi na pravosodni organ, kot je državno tožilstvo države članice, ki sodeluje pri izvajanju sodne oblasti te države članice in je v razmerju do izvršilne oblasti nujno neodvisen (sodba z dne 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie, (Ponarejanje listin), C-510/19, EU:C:2020:953, točka 54).

62 Policija neke države članice pa v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča ne more biti zajeta s pojmom „pravosodni organ“ v smislu člena 6 Okvirnega sklepa 2002/584 (glej v tem smislu sodbo z dne 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Ponarejanje listin), C-510/19, EU:C:2020:953, točka 42 in navedena sodna praksa).

63 Iz tega izhaja, da nalog, ki jih mora izvršitveni pravosodni organ na podlagi člena 23(3) tega okvirnega sklepa opraviti, da bi se preverilo, ali obstajajo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, in da bi se po potrebi določil nov datum predaje, ni mogoče zaupati policiji izvršitvene države članice, kot je nacionalni urad kriminalistične policije v sporu o glavni stvari.

64 Res je, da člen 7(1) navedenega okvirnega sklepa državam članicam dovoljuje, da imenujejo enega ali več „centralnih organov“ za pomoč pristojnim pravosodnim organom. Poleg tega ni sporno, da lahko policija neke države članice spada pod pojem „centralni organi“ v smislu tega člena 7 (glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, točka 42).

65 Vendar iz navedenega člena 7 v povezavi z uvodno izjavo 9 Okvirnega sklepa 2002/584 izhaja, da mora posredovanje takega centralnega organa ostati omejeno na praktično in administrativno pomoč pristojnim pravosodnim organom. Zato možnosti, določene v tem členu 7, ni mogoče razširiti tako, da bi se državam članicam omogočilo, da s tem centralnim organom nadomestijo pravosodne organe, ki so pristojni za presojo, ali obstajajo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, v smislu člena 23(3) tega okvirnega sklepa, in po potrebi za določitev novega datuma predaje (glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, točka 42).

66 Kot je namreč generalna pravobranilka poudarila v točkah od 73 do 76 sklepnih predlogov, sta presoja obstoja okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, v smislu te določbe in po potrebi določitev novega datuma predaje odločitvi, povezani z izvršitvijo evropskega naloga za prijetje, za kateri je na podlagi člena 6(2) Okvirnega sklepa 2002/584 v povezavi z uvodno izjavo 8 tega okvirnega sklepa pristojen izvršitveni pravosodni organ. V zvezi s tem in kot priznava tudi predložitveno sodišče, take odločitve presegajo okvir nalog, ki so zgolj „praktična in administrativna pomoč“ in ki se lahko na podlagi člena 7 tega okvirnega sklepa v povezavi z njegovo uvodno izjavo 9 zaupajo policiji.

67 V zvezi s posledicami, ki jih ima neposredovanje izvršitvenega pravosodnega organa, je treba ugotoviti, na prvem mestu, da je treba v takih okoliščinah dejansko šteti, da so roki iz člena 23, od (2) do (4), Okvirnega sklepa 2002/584 potekli.

68 Ugotovitev okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, s strani policije izvršitvene države članice, ki ji sledi določitev novega datuma predaje brez posredovanja izvršitvenega pravosodnega organa, namreč ne izpolnjuje formalnih zahtev iz člena 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584, in to neodvisno od tega, ali gre za take okoliščine ali ne.

69 Zato brez posredovanja izvršitvenega pravosodnega organa rokov iz člena 23, od (2) do (4), tega okvirnega sklepa ni mogoče veljavno podaljšati na podlagi odstavka 3 tega člena. Iz tega izhaja, da je treba v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, za navedene roke v okviru uporabe odstavka 5 omenjenega člena šteti, da so se iztekli.

70 Na drugem mestu, opozoriti je treba na posledice izteka rokov iz člena 23, od (2) do (4), Okvirnega sklepa 2002/584.

71 Iz besedila člena 23(5) Okvirnega sklepa 2002/584 sicer izrecno izhaja, da je treba osebo, zoper katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, če je po poteku teh rokov še vedno v priporu, izpustiti. V takem primeru ni določena nobena izjema od te obveznosti, ki jo ima izvršitvena država članica.

72 Vendar zakonodajalec Unije za potek teh rokov ni določil nobenih drugih učinkov in zlasti ni določil, da bi ta potek zadevnima organoma odvzel možnost, da se dogovorita o novem datumu predaje na podlagi člena 23(1) tega okvirnega sklepa, ali da bi bila zaradi tega poteka izvršitvena država članica oproščena obveznosti, da izvrši evropski nalog za prijetje (sodba z dne 25. januarja 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, točka 70).

73 Poleg tega bi, če bi se člen 15(1) in člen 23 Okvirnega sklepa 2002/584 razlagala tako, da izvršitveni pravosodni organ po izteku rokov iz člena 23 Okvirnega sklepa ne bi bil več zavezan niti opraviti predajo osebe, na katero se nanaša evropski nalog za prijetje, niti se z odreditvenim pravosodnim organom dogovoriti o novem datumu predaje, to ogrozilo cilj tega okvirnega sklepa, ki je pospešiti

in olajšati pravosodno sodelovanje, saj bi bila zaradi take razlage odreditvena država članica lahko prisiljena, da izda drugi evropski nalog za prijetje, zato da omogoči izvedbo novega postopka predaje (sodba z dne 25. januarja 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, točka 71).

74 Iz navedenega izhaja, da zgolj potek rokov iz člena 23 Okvirnega sklepa 2002/584 ne more učinkovati tako, da bi izvršitveni državi članici omogočil, da ne izpolni svoje obveznosti, da opravi postopek izvršitve evropskega naloga za prijetje in da preda zahtevano osebo, ter da se morata zadevna organa v ta namen dogovoriti o novem datumu predaje (sodba z dne 25. januarja 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, točka 72).

75 Poleg tega, kot je generalna pravobranilka poudarila v točki 46 sklepnih predlogov, mora glede na obveznost izvršitvene države članice, da nadaljuje postopek izvršitve evropskega naloga za prijetje, pristojni organ te države članice v primeru, da osebo, ki je predmet tega naloga, na podlagi člena 23(5) Okvirnega sklepa 2002/584 izpusti na prostost, sprejeti vse potrebne ukrepe za preprečitev bega te osebe, razen ukrepov odvzema prostosti.

76 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, prvič, da je treba člen 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da v primeru, v katerem izvršitvena država članica za to, da se preveri, ali obstajajo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, in ali so izpolnjeni pogoji, ki se zahtevajo za to, da se lahko oseba, zoper katero je izdan evropski nalog za prijetje, obdrži v priporu, ter da se po potrebi določi nov datum za predajo, pooblasti policijo, zahteva po posredovanju izvršitvenega pravosodnega organa, vsebovana v navedeni določbi, ni izpolnjena, kar velja tudi, če ima ta oseba pravico, da od izvršitvenega pravosodnega organa kadar koli zahteva, naj se izreče o navedenih vprašanjih. Drugič, člen 23(5) Okvirnega sklepa 2002/584 je treba razlagati tako, da je treba, če zahteva po posredovanju izvršitvenega pravosodnega organa iz člena 23(3) tega okvirnega sklepa ni izpolnjena, za roke iz člena 23, od (2) do (4), navedenega okvirnega sklepa šteti, da so se iztekli, zaradi česar je treba navedeno osebo izpustiti.

Stroški

77 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Člen 23(3) Okvirnega sklepa sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, je treba razlagati tako, da pojem okoliščin, na katere državi članici nimata vpliva, ne vključuje pravnih ovir za predajo, ki izhajajo iz pravnih sredstev, ki jih je vložila oseba, za katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, in ki temeljijo na pravu izvršitvene države članice, če je končno odločitev o predaji sprejel izvršitveni pravosodni organ v skladu s členom 15(1) tega okvirnega sklepa.**

2. **Člen 23(3) Okvirnega sklepa 2002/584, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2009/299, je treba razlagati tako, da v primeru, v katerem izvršitvena država članica za to, da se preveri, ali obstajajo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, in ali so izpolnjeni pogoji, ki se zahtevajo za to, da se lahko oseba, zoper katero je izdan evropski**

nalog za prijetje, obdrži v priporu, ter da se po potrebi določi nov datum za predajo, pooblasti policijo, zahteva po posredovanju izvršitvenega pravosodnega organa, vsebovana v navedeni določbi, ni izpolnjena, kar velja tudi, če ima ta oseba pravico, da od izvršitvenega pravosodnega organa kadar koli zahteva, naj se izreče o navedenih vprašanjih.

Člen 23(5) Okvirnega sklepa 2002/584, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2009/299, je treba razlagati tako, da je treba, če zahteva po posredovanju izvršitvenega pravosodnega organa iz člena 23(3) tega okvirnega sklepa ni izpolnjena, za roke iz člena 23, od (2) do (4), navedenega okvirnega sklepa šteti, da so se iztekli, zaradi česar je treba navedeno osebo izpustiti.

Podpisi